

Lekcja 5

Problemy współczesnej młodzieży

www.coslychac.pl

Moi rodzice są okropni. Niedługo będę dorosły, a oni wciąż traktują mnie jak małe dziecko! Wczoraj poszedłem z kumplami ze szkoły do kina i już po dwóch godzinach mama zaczęła do mnie wydzwaniać z pytaniami, o której wrócę. Co za wstyd! Przecież mówiłem jej, że film się skończy o 22.00, a potem idziemy jeszcze na pizzę. Do nikogo innego rodzice nie dzwonili. Tylko do mnie. A na dodatek o 23.00 pod pizzerię podjechał mój ojciec i kazał mi wracać do domu. Normalnie obciach! Próbowałem być twardy, ale zagroził, że odetnie mi Internet, więc co miałem robić. Dobrze, że dzisiaj sobota, może do poniedziałku wszyscy o tym zapomną...

Skomentuj

@follow

Udostępnij

Porozmawiajmy

1. Czy kłócisz się z dorosłymi? Co bywa powodem konfliktów?
2. Czy twoim zdaniem konfliktu pokoleń można uniknąć? W jaki sposób?
3. Jak wpłynąć na dorosłych, żeby zaczęli doceniać młodych ludzi i przestali zauważać tylko ich błędy?
4. Czy twoi rodzice/dziadkowie/nauczyciele korzystają z Internetu i aplikacji internetowych? Jeśli tak, to w jakim celu?

Konflikty pokoleniowe

Sprawdź czy rozumiesz

pokolenie, generacja; pokoleniowy, generacyjny / konflikt pokoleniowy, generacyjny
kłócić się, spierać się z kim?, o co? / kłótnia, spór / kłótlivy człowiek; sporna kwestia

I. Proszę uporządkować zdania wypowiedziane przez dorosłych i młodzież zgodnie z podanym przykładem.

Kto to mówi?

Dorośli o młodzieży	Młodzież o dorosłych
2, 3	1, 3

1. Uważają, że nigdy nie popełniali błędów.
2. Nie chcą z nami rozmawiać.
3. Nie umieją z nami rozmawiać.
4. Stawiają siebie za wzór.
5. Zależy im tylko na dobrych stopniach.
6. Twierdzą, że wszystko robią dla nas.
7. Ciągłe narzekają.
8. Nie słuchają naszych rad.
9. Zajmują się tylko graniem na komputerze.
10. Nie mają żadnych autorytetów.
11. Uważają, że dobrze było tylko w czasach ich młodości.
12. Zauważają tylko popełniane przez nas błędy.
13. Uważają, że wszystko wiedzą najlepiej.
14. Nie mają dla nas czasu.
15. Liczą się dla nich tylko koledzy.
16. Ważna dla nich jest tylko praca.

II. Proszę wysłuchać nagrania i uzupełnić luki w tekście piosenki.

Vademecum skauta

Słowa: Andrzej Mogielnicki

Muzyka: Jan Borysewicz

Wykonanie: Lady Pank

Nie pamiętam od⁰ *kiedy*
 Tak mnie nagle pokochał świat
 Wyciągając¹ z biedy
 Całą masą bezcennych rad

.....² ktoś mnie poucza
 Z różnych ambon i z różnych stron
 Stale w uszach mi buczy
 Jednostajny,³ ton

Szanuj czas i pieniądze

Zęby myj,⁴ złom

Dobry bądź dla zwierząt

One też⁵ ciebie chcą

Noś garnitur w niedzielę

Nie⁶ jabłek z nie swoich drzew

Bądź pokorny jak cielę

Wygrasz więcej, gdy⁷ mniej

Szanuj czas i pieniądze...

Nie ma dnia bez⁸ od rana

Nie ma szansy ucieczki na aut

Trzeba⁹ to masło maślane

Honorowo jak skaut

Ciągle gdzieś tam się biedzą

Zawsze chętni, by¹⁰ bić

Tacy, co lepiej wiedzą

Jak¹¹ poprawnie żyć

Szanuj czas i pieniądze... ×2

Nie ma dnia bez nauki od rana... ×2

III. Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Czy identyfikujesz się ze słowami piosenki? Dlaczego?
2. W jakich sytuacjach czujesz się niepotrzebnie pouczany/a?
3. Które rady z piosenki są, twoim zdaniem, słuszne, a które nie?

Młodzież i media cyfrowe

I. Proszę połączyć pojęcia z definicjami.

0	płaszczyna	•••••	A	harmonijny przebieg lub funkcjonowanie czegoś
1	epizodycznie	•••••	B	jedna z najstarszych na świecie odmian pisma, powstała na Bliskim Wschodzie
2	uproszczenie	•••••	C	dawniej urzędnik, którego praca polegała na pisaniu np. dokumentów
3	sfrustrowany	•••••	D	taki, któremu przewinienia uchodzą bez kary
4	koordynacja	•••••	E	reagujący w sposób niedający się przewidzieć lub wytłumaczyć
5	nieobliczalny	•••••	F	rozgoroczony, zgorzkniały
6	pismo klinowe	•••••	G	zachwycać się, rozkoszować, upajać się czymś
7	buszować	•••••	H	postępowanie, czyn budzący odrazę
8	osąd	•••••	I	rzadko i nieregularnie
9	wandal	•••••	J	ocena, sąd, wydanie opinii o czymś
10	zachłystywać się	•••••▲	K	szukać, szperać, przeszukiwać
11	skryba	•••••	L	sfera kompetencji, dziedzina, pole do działania
12	bezeceństwo	•••••	Ł	ująć coś w sposób prymitywny, powierzchowny
13	bezkarny	•••••	M	człowiek umyślnie niszczący czyjąś lub wspólną własność

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
L													

Wywiad z socjologiem młodzieży, profesorem Jackiem Kurzępą

Mało ambitni, agresywni, głupi – tak dorośli często myślą o młodzieży. Tymczasem młodzież jest mądrzejsza od starszych pokoleń – ocenia prof. Jacek Kurzępa.

Lubimy narzekać, że dzisiejsza młodzież jest okropna...

Młodzież zawsze jest nieobliczalna i popełnia błędy. Z kolei dorosłość to stan, w którym człowiekowi wydaje się, że wszystko już wie i rozwiązał wszelkie zagadki świata. Nic dziwnego, że bardzo trudno i jednej, i drugiej stronie spojrzeć na życie oczyma tych drugich. Jest to tym trudniejsze, że dziś pomiędzy pokoleniami murem staje technika. Młodzi ludzie funkcjonują na kilku płaszczyznach naraz: tu rozmawiają z nami, tam wysyłają smsa, jednocześnie piszą do kolegi na portalu społecznościowym, a na dodatek robią zakupy w e-sklepie. Pokolenie czterdziesto-, pięćdziesięciolatków nie rozpoznaje tego świata.

Kiedy odszyfrowano pismo klinowe Sumerów, na jednej z tabliczek odczytano tekst zatytułowany „Skryba i jego zepsuty syn”. To dialog ojca z synem, w którym rodzic narzeka na dziecko, że się leni, że nie ma szacunku dla niego ani dla nauczycieli, że się nie uczy... Jak widać, problemy sprzed ponad 4 tys. lat są wciąż żywe.

Zgadza się. Chyba każdy kiedyś usłyszał coś podobnego z ust swoich rodziców. Jednak świat się ciągle zmienia i przyczyny konfliktu pokoleń bywają inne. Obecnie jednym z powodów jest to, że zmiany kulturowe oraz technologiczne wychodzą głównie od ludzi młodych. Na to nakłada się jeszcze konflikt między metropolią a prowincją, która wciąż jest opóźniona technologicznie i kulturalnie. Młodzież z prowincji gromadnie wyjeżdża do dużych miast, gdzie najpierw przeżywa szok, a potem zachłystuje się tamtejszym stylem życia. Dzisiaj, kiedy o 5.20 wysiadłem na dworcu w Warszawie, pierwszymi osobami, jakie zobaczyłem, były śliczne, młode dziewczyny, niestety zupełnie nietrzeźwe. To jest dzisiejszy styl życia młodzieży.

Teraz to pan przesadził. Myślałby kto, że nigdy nie wracał pan wczesnym rankiem z imprezy do domu.

Pewnie, że wracałem, niejeden raz, z różnych imprez. Jednak co innego małe miasteczko czy wieś, a co innego stolica. Chodzi o anonimowość, a więc bezkarność, brak kontroli. Wychowałem się w małej miejscowości i dlatego mój ojciec miał pewność, że się dowie, co wyprawiałem i będzie mógł mnie przywrócić do pionu. Teraz w świecie, którego scenariusze tworzą młodzi, to dorośli muszą się dostosowywać. Nie tylko udowadniać, że zachowują młodą sylwetkę, ale także nadrabiać technologiczne zaległości, co przychodzi im z dużym trudem. Są wyjątki, oczywiście, ale to są właśnie wyjątki. Zwykle jednak starsi patrzą na młodzież buszującą w wirtualnym świecie z podejrzliwością, bo nie wiadomo, co oni tam wyprawiają. Pewnie jakieś bezeceństwa. Tymczasem z badań wynika, że to nasze dzieci w sieci zachowują się racjonalnie, używają Internetu do komunikowania się, nauki, słuchania muzyki. Natomiast dorośli traktują go rozrywkowo – plotkują na portalach społecznościowych albo szukają wiadomości sportowych...

Powszechnie uważa się, że młodzi tylko grają w głupie gry komputerowe, przez co stają się sfrustrowani i agresywni. Tymczasem przy grach jest potrzebna tzw. agresja funkcjonalna niezbędna także przy wykonywaniu różnych zadań w rzeczywistym świecie. Jest więc czymś pozytywnym, w przeciwieństwie do agresji emocjonalnej, która może znaleźć ujście na ulicach.

To niezrozumienie bierze się stąd, że dorosły tylko epizodycznie ma kontakt ze światem młodego

człowieka, np. zaglądając mu przez ramię, kiedy ten robi coś na swoim komputerze czy tablecie. I jeśli widzi tam jakieś strzały czy krew, zaczyna się martwić i denerwować. Gdyby zapytał: „Po co w to grasz?”, pewnie usłyszałby odpowiedź typu „Jak sobie pogram, to jest mi lżej, złość ze mnie schodzi”. Ale nie spyta, tylko myśli, że w grze chodzi o czystą przemoc. A przecież pokonywanie poszczególnych poziomów wymaga pomysłowości, wypracowania pewnej strategii, nie mówiąc o zręczności i koordynacji ręka – oko. W sposób wirtualny człowiek uczy się pewnych zachowań, które może wykorzystać w realnym życiu. Dorosli jednak mają tendencję do uproszczeń w wydawaniu osądów. Dlatego często nie doceniamy młodych.

Zgadzam się z panem. Zamiast przyznać, że młodzi są w czymś lepsi, wolimy narzekać, że nie mają ambicji, a w głowie mają tylko głupoty. Że są agresywni, że za moich czasów...

Bo zbyt rzadko, także w mediach czy w publicznych debatach, pokazujemy w obiektywnym świetle świat wartości młodego pokolenia. Skrajności wszelkiego rodzaju bardziej interesują szeroką publiczność, więc lepiej sprzeda się młody-zły, uliczny wandal, łobuz atakujący nauczycieli. Dobro nie jest tak atrakcyjne. Bardzo bym chciał, żeby więcej się mówiło o osobach takich, jak moi studenci, o ludziach, którzy dążą do tego, żeby uzyskać dyplom, często przy tym jeszcze pracując. Oni mają określone cele, swoje idee, ale o nich nie usłyszymy w mediach.

Na podstawie: <http://www.gazetaprawna.pl/>

II. Proszę przeczytać tekst i wykonać zamieszczone pod nim ćwiczenie.

Proszę zaznaczyć, czy poniższe stwierdzenia są P – prawdziwe, czy F – fałszywe.

		P	F
0	<i>Nastolatki często popełniają błędy.</i>	X	
1	Jedną z przyczyn obecnego konfliktu pokoleń jest rozwój technologii.		
2	Ludzie dojrzały nie są tak biegli jak młodzież w posługiwaniu się najnowszą technologią.		
3	W małych miejscowościach młodzież może być bezkarna.		
4	W Internecie ludzie dorośli zachowują się rozsądniej.		
5	Agresja funkcjonalna i agresja emocjonalna są tak samo groźne.		
6	Rodzice rzadko i nieregularnie próbują wejść w świat swoich dzieci.		
7	Gry komputerowe pomagają rozładować napięcie.		
8	Ocena młodzieży przez dorosłych często ma charakter powierzchowny.		
9	Dorośli stawiają za wzór siebie z czasów swojej młodości.		
10	W mediach dominuje pozytywny obraz młodego człowieka.		

Uzależnienia

Sprawdź czy rozumiesz

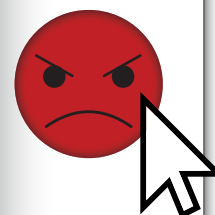
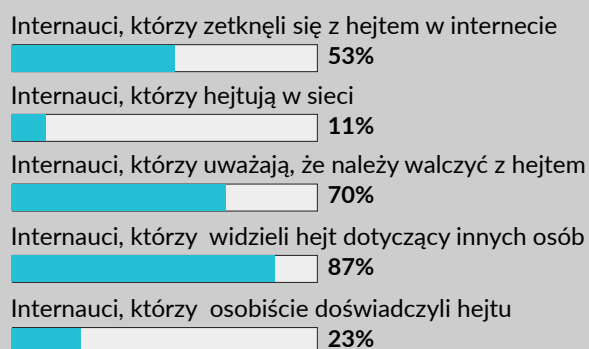
uzależnienie, nałóg / uzależnienie od narkotyków, alkoholu, nikotyny, papierosów, Internetu, zakupów, telefonu / narkomania, alkoholizm, nikotynizm / zakupoholizm, fonoholizm
 być uzależnionym/ą od czego; / uzależniać się / uzależnić się od czego
 używka, -i / narkotyk, -i / narkotyczny (stan, środek) / narkotykowy (diler, przemysł) / narkoman/narkomanka
 brać, zażywać narkotyki; ćpać (pot.) / ćpun/ćpunka (pot)
 przedawkować co? / odwyk / odstawić narkotyki; wyjść z nałogu
 Internet / internauta/internautka / internetowy (portal, strona) / mieć dostęp do czego? /
 przeglądać co? (strony) / pobierać; ściągać co? (filmy, muzykę, pliki) / pobierać; ściągać z Internetu / ze strony
 hejt / hejter/hejterka / hejtować

 Patrz i mów
I. Na podstawie zdjęć i rysunków proszę wypowiedzieć się na temat problemów współczesnej młodzieży.

Jakie są przyczyny zażywania narkotyków przez młodzież?

Hejt w internecie

II. Proszę czytać teksty i zaznaczać prawidłową odpowiedź a, b lub c.

Nierozłączni, czyli smartfon i jego nastolatek

13-latek pobił matkę, bo chciała zabrać mu smartfona. 17-latka przez trzy dni chodziła poirytowana, bo nie mogła zalogować się na Facebooka. Uzależnienie od mediów cyfrowych deklaruje nawet 23% młodzieży w Polsce.

0. Z tego fragmentu dowiadujemy się, że
- młodzież staje się coraz bardziej agresywna.
 - nastolatki przestali szanować swoich rodziców.
 - agresja młodych ludzi może być spowodowana uzależnieniem od mediów cyfrowych.

Według najnowszych badań Fundacji Dbam o Mój Z@sięg z tych 23% młodzieży prawie 3% nadużywa mediów cyfrowych. Aż 50% badanych, będąc w domu, komunikuje się z rodziną za pomocą telefonu i Internetu, oraz nie rozstaje się ze smartfonem nawet nocą.

1. Z tego fragmentu dowiadujemy się, że
- większość nastolatków śpi ze smartfonem.
 - niektóre młode osoby są silnie uzależnione od swoich telefonów.
 - 50% badanych to osoby bardzo leniwe.

Maciej Dębski, założyciel fundacji, przekonuje, że 3% to dzieci, które wymagają natychmiastowego leczenia. Jak opowiada, po jednym ze spotkań z rodzicami w szkole podeszła do niego zapłakana matka i powiedziała, że jej 14-letni syn ją pobił, bo zabrała mu konsolę do gry. Według Dębskiego krzyki, agresja słowna, szarpanie, ale też drżenie rąk, potliwość, obniżony nastrój to typowe objawy odstawienne. Takie same symptomy występują u alkoholika czy narkomana.

2. Z tego fragmentu dowiadujemy się, że uzależnienie od mediów cyfrowych
- dotyczy głównie 14-latków.
 - jest uzależnieniem podobnym do alkoholizmu lub narkomanii.
 - powodują przede wszystkim konsolę do gier.

Socjolog twierdzi też, że największą winę za problemy dzieci i młodzieży z mediami cyfrowymi ponoszą dorośli. – *To rodzice dają kilkumiesięcznemu dziecku smartfon z bajką, nie zdając sobie sprawy, jak blisko jest od „Świnki Peppy” do filmu pornograficznego. To rodzice kupują dzieciom nocniki czy wózki z wysięgnikiem na tablet, najnowszy smartfon na komunię, a w wieku 8 lat zakładają im konto na Facebooku – wymienia.*

3. Z tego fragmentu dowiadujemy się, że
- rodzice są odpowiedzialni za uzależnianie się dzieci od mediów cyfrowych.
 - dzieci nie powinny oglądać bajki „Świnka Peppa”.
 - założenie konta na Facebooku to dobry prezent dla 8-latka.

Dębski przekonuje, że odcięcie dzieci od mediów cyfrowych nie rozwiąże problemu z uzależnieniami. – *Osoby urodzone po 1995 roku nie znają życia bez Internetu. Jeśli odetniemy dziecko od sieci, pozbawimy je nie tylko rozrywki, ale i możliwości kontaktu z ludźmi – mówi. Według badań fundacji nadużywanie mediów cyfrowych w ogóle nie wpływa bowiem na poczucie samotności. – To nie media cyfrowe niszczą więzi. Skoro jest źle, to znaczy, że te więzi już wcześniej musiały być nadszarpnięte – podkreśla Dębski.*

4. Z tego fragmentu dowiadujemy się, że
- rodzice powinni reagować, gdy dziecko spotka się z przemocą w Internecie.
 - w domu i w szkole powinny być stosowane reguły korzystania z urządzeń cyfrowych.
 - rodzice muszą wiedzieć, jakie strony internetowe przeglądają ich dzieci.

Zdaniem socjologa najważniejsze jest wprowadzanie zasad korzystania z urządzeń elektronicznych w domu i w szkole oraz przede wszystkim wspólne używanie mediów cyfrowych przez dzieci i rodziców. – *Co czwarty badany przez nas nastolatek wskazuje, że jego rodzic nie ma pojęcia, do czego dziecko wykorzystuje Internet i smartfon. Tyle samo nastolatków deklaruje, że gdyby coś złego przytrafiło im się w sieci, to nie mogliby liczyć na pomoc swoich rodziców* – informuje Dębski.

5. Z tego fragmentu dowiadujemy się, że aby leczyć uzależnienie
- rodzice powinni reagować, gdy dziecko spotka się z przemocą w Internecie.
 - w domu i w szkole powinny być stosowane reguły korzystania z urządzeń cyfrowych.
 - rodzice muszą wiedzieć, jakie strony internetowe przeglądają ich dzieci.

Na podstawie: <http://weekend.gazeta.pl/>

Czy jestem uzależniony/-a od telefonu komórkowego?

III. Proszę rozwiązać psychotest.

- Jeżeli nie mam przy sobie telefonu:
 - na początku czuję się dziwnie, ale przyzwyczajam się do tej sytuacji i skupiam na czymś innym. (1 p.)
 - nie mogę się skoncentrować, denerwuję się. (2 p.)
 - w ogóle mi to nie przeszkadza. (0 p.)
- W nocy mój telefon:
 - leży przy mnie w zasięgu ręki, najlepiej pod poduszką. (2 p.)
 - leży gdzieś w domu, nie zwracam nawet uwagi gdzie. (0 p.)
 - leży w stałym miejscu, ale nie obok łóżka. (1 p.)
- Gdy dostaję smsa lub inną wiadomość, to:
 - odpisuję dopiero wtedy, gdy mam czas i ochotę. (0 p.)
 - odpisuję szybko, ale tylko wybranym osobom. (1 p.)
 - odpisuję każdej osobie jak najszybciej, nawet jeśli jestem w tym czasie np. na lekcji. (2 p.)
- Jeśli wyjdę z domu i zorientuję się, że zapomniałem/łam telefonu, to:
 - wzruszam ramionami i idę tam, gdzie zaplanowałem/łam. (0 p.)
 - natychmiast wracam do domu, nawet jeśli miałoby to mi przynieść przykre konsekwencje. (2 p.)
 - jeśli mam taką możliwość, to wracam po telefon, jeśli nie, to nie wracam. (1 p.)
- Zdarzyło mi się kontaktować z innymi osobami, gdy przebywaliśmy w jednym miejscu, np. w domu:
 - nigdy (0 p.)
 - rzadko (1 p.)
 - często (2 p.)
- Gdy rozładuje ci się bateria w telefonie:
 - nie muszę się o to martwić, gdyż zawsze noszę ze sobą ładowarkę i power bank. (2 p.)
 - zwykle zauważam to dopiero po jakimś czasie. (0 p.)
 - przyzwyczajam/łam się, że takie sytuacje się zdarzają i spokojnie szukam ładowarki. (1 p.)
- Zdarzyło mi się słyszeć dźwięk telefonu, choć tak naprawdę nie dzwonił:
 - nigdy (0 p.)
 - kilka razy (1 p.)
 - często (2 p.)
- Gdy mój telefon milczy:
 - nie zwracam na niego uwagi. (0 p.)
 - co chwilę sprawdzam, czy nie przyszła nowa wiadomość. (2 p.)
 - zdarza mi się zerknąć, czy ktoś nie dzwonił, ale rzadko. (1 p.)
- Jeśli okoliczności tego wymagają, wyłączam telefon:
 - oczywiście, że tak. (0 p.)
 - zdarza mi się, go tylko wyciszyć, o ile czekam na ważne informacje. (1 p.)
 - nie ma takich okoliczności, które skłoniłyby mnie do wyłączenia telefonu. (2 p.)

zmienia. Młode dziewczyny często mają trudności z zaakceptowaniem tych zmian. Na dodatek media na ogół promują niemożliwe do osiągnięcia ideały urody. Dla nastolatka jednak ten wzór staje się ważny i wiele dziewcząt zamartwia się, że ich ciało nie spełnia wyśrubowanych „norm”. Do tego ktoś, kto nie jest zadbany, nie ubiera się modnie, jest często traktowany gorzej przez otoczenie.

Leczenie depresji u dzieci i młodzieży zależy od stopnia zaawansowania dolegliwości. Często sama terapia nie wystarczy, dlatego że depresja mogła przyczynić się do zmian w funkcjonowaniu mózgu. Bardzo ważna w tym procesie jest także rola rówieśników, którzy muszą szczególnie mocno okazać dziecku wsparcie oraz zainteresowanie.

Na podstawie: <http://www.edziecko.pl/>

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gramatyka

Liczebniki Główne

Liczebniki główne odpowiadają na pytanie *ile?* lub *ilu?*

Liczebnik **jeden** występuje w trzech rodzajach i odmienia się przez przypadki według deklinacji przymiotnikowej:

	rodzaj męski	rodzaj żeński	rodzaj nijaki
1	jeden	jedna	jedno

Uwaga! Formy liczby mnogiej *jedni*, *jedne* pełnią funkcje przymiotników o znaczeniu *pewni*, *pewne*, np.: *jedni panowie*, *jedne panie*.

Pozostałe liczebniki występują w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym.

Liczebnik **dwa** posiada także formę rodzaju żeńskiego:

	rodzaj męskoosobowy	rodzaj żeński	rodzaj niemęskoosobowy
2	dwaj, dwóch	dwie	dwa

Liczebniki 2–19:

	rodzaj męskoosobowy	rodzaj niemęskoosobowy
3	jeden	jedno
4	czterej, czterech	cztery
5	pięciu	pięć
6	sześciu	sześć
7	siedmiu	siedem
8	ośmiu	osiem
9	dziewięciu	dziewięć
10	dziesięciu	dziesięć
11	jedenastu	jedenaście
12	dwunastu	dwanaście
13	trzynastu	trzynaście
14	czternastu	czternaście
15	piętnastu	piętnaście
16	szesnastu	szesnaście
17	siedemnastu	siedemnaście
18	osiemnastu	osiemnaście
19	dziewiętnastu	dziewiętnaście

Liczebniki 20–90:

	rodzaj męskoosobowy	rodzaj niemęskoosobowy
20	dwudziestu	dwadzieścia
30	trzydziestu	trzydzieści
40	czterdziestu	czterdzieści
50	pięćdziesięciu	pięćdziesiąt
60	sześćdziesięciu	sześćdziesiąt
70	siedemdziesięciu	siedemdziesiąt
80	osiemdziesięciu	osiemdziesiąt
90	dziewięćdziesięciu	dziewięćdziesiąt

Liczebniki 100–900:

	rodzaj męskoosobowy	rodzaj niemęskoosobowy
100	stu	sto
200	dwustu	dwieście
300	trzystu	trzysta
400	czterystu	czterysta
500	pięciuset	pięćset
600	sześciuset	sześćset
700	siedmiuset	siedemset
800	ośmiuset	osiemset
900	dziewięciuset	dziewięćset

Liczebniki **tysiąc, milion, miliard** w lp. odmieniają się jak rzeczowniki rodzaju męskiego, w lm. – jak rzeczowniki rodzaju niemęskoosobowego.

1. Użycie liczebnika z rzeczownikiem w mianowniku liczby mnogiej (funkcja podmiotu) w rodzaju niemęskoosobowym.

Jeżeli mamy liczebnik	rzeczownik stoi	czasownik stoi
2, 3,4 ; 22, 23, 24; 32, 33, 34; (...) 72, 73, 74; (...) 122, 123, 124 itd. Dwa Trzydzieści cztery	w Mianowniku lm. np.: samochody samochody	w 3. osobie lm. czasu teraźniejszego, przeszłego lub przyszłego, np.: jadą / jechały / będą jechały. jadą / jechały / będą jechały.
od 5 do 21, od 25 do 31 (...) od 65 do 71 (...) od 95 do 101 ... Pięć Sto dwadzieścia jeden	w Dopełniaczu lm, np.: samochodów samochodów	w 3. osobie lp. czasu teraźniejszego, przeszłego, przyszłego, np.: jedzie / jechało / będzie jechało. jedzie / jechało / będzie jechało.

Uwaga! Liczebnik jeden znajdujący się na końcu liczby, niezależnie od rodzaju rzeczownika, zawsze stawiamy w rodzaju męskim, np.: *dwadzieścia jeden okien, trzydzieści jeden kobiet, czterdzieści jeden stron*

I. Proszę wykonać ćwiczenie zgodnie z podanym przykładem.

0. 4 – okno: <i>cztery okna</i>	5. 13 – kredka:
0. 5 – ćwiczenie: <i>pięć ćwiczeń</i>	6. 15 – tydzień:
1. 2 – róża:	7. 31 – lekcja :
2. 3 – pies:	8. 42 – tysiąc:
3. 7 – książka:	9. 128 – rok:
4. 9 – list:	10. 3745 – drzewo:

II. Proszę wykonać ćwiczenie zgodnie z podanym przykładem.

0. W domu są okna.

a) W domu są cztery okna. (4)

b) W domu jest sześć okien. (6)

1. Pies leży na trawie.

a) (3)

b) (5)

2. Książka stoi na półce.

a) (12)

b) (21)

3. Kot śpi na kanapie.

a) (2)

b) (9)

4. W ogrodzie kwitną jabłonie.

a) (4)

b) (17)

5. Dzisiaj mam ciekawe lekcje.

a) (1)

b) (6)

6. Ola zrobiła zdjęcie.

a) (119)

b) (24)

7. Autobusy jeżdżą po mieście.

a) (21)

b) (133)

8. Obraz wisi na ścianie.

a) (11)

b) (3)

9. Dziewczynki idą do parku.

a) (4)

b) (15)

10. Na łące rosną kwiaty.

a) (13)

b) (32)

2. Użycie liczebnika z rzeczownikiem w Mianowniku liczby mnogiej (funkcja podmiotu) w rodzaju niemęskoosobowym.

Liczebniki 2, 3, 4 w mianowniku lm. występują w dwóch formach: *dwaj – dwóch, trzej – trzech, cztery – czterech*.

Jeżeli mamy liczebnik	rzeczownik stoi	czasownik stoi
dwaj, trzej lub cztery <i>Dwaj</i>	w mianowniku lm. np.: <i>robotnicy</i>	w 3. osobie lm. czasu teraźniejszego, przeszłego lub przyszłego, np.: <i>pracują / pracowali / będą pracowali</i>
dwoch, trzech lub czterech <i>Dwoch</i>	w dopełniaczu lm, np.: <i>robotników</i>	W 3. osobie lp. czasu teraźniejszego, przeszłego, przyszłego np.: <i>pracuje / pracowało / będzie pracowało.</i>

Liczebniki większe niż 4 łączą się zawsze z rzeczownikiem w dopełniaczu lm., a w zdaniach, w których liczebnik z rzeczownikiem pełni funkcję podmiotu, czasownik (orzeczenie) stoi w 3. osobie lp., np.:

Pięciu robotników pracuje / pracowało / będzie pracowało.

Trzydziestu dwóch studentów zdaje / zdawało / będzie zdawało egzamin.

Stu czterech sportowców pojedzie / pojechało na olimpiadę.

III. Proszę wykonać ćwiczenie zgodnie z podanym przykładem.

0. Lekarz operował pacjenta 2 godziny. (4, 5)

- Czterech lekarzy operowało pacjenta 2 godziny.*
- Czterej lekarze operowali pacjenta 2 godziny.*
- Pięciu lekarzy operowało pacjenta 2 godziny.*

1. Pisarz napisał nową powieść. (2, 7)

-
-
-

2. Artysta zdobył nagrodę. (3, 112)

-
-
-

3. Człowiek powiedział wiersz. (4, 9)

-
-
-

4. Hejter obraża ludzi w Internecie. (2, 11)

-
-
-

5. Zawodnik wygra wyścig. (3, 21)

- a)
 b)
 c)

6. Piosenkarz będzie śpiewał podczas festiwalu. (2, 74)

- a)
 b)
 c)

7. Laureat konkursu zrezygnował z nagrody. (4, 18)

- a)
 b)
 c)

8. Sportowiec biegnie po boisku. (3, 32)

- a)
 b)
 c)

9. Hydraulik będzie naprawiał kran. (2, 14)

- a)
 b)
 c)

10. Uczeń nie przygotował się do sprawdzianu. (4, 13)

- a)
 b)
 c)

IV. Proszę uzupełnić podany tekst odpowiednią formą wyrazów podanych w nawiasach – liczebniki proszę napisać słowami.

Przykład: W naszej klasie jest *trzynastu chłopaków*⁰ (13 + chłopak)⁰ i *jedenastie dziewczyn*⁰ (11 + dziewczyna)⁰.

Postanowiliśmy przeprowadzić ankietę na temat tego, w jaki sposób korzystamy z telefonów komórkowych i uzyskaliśmy następujące wyniki. Aż¹² (22 + osoba)¹⁻² codziennie³ (korzystać)³ z telefonów komórkowych. Poza tym⁴⁵ (8 + uczennica.)⁴⁻⁵ oraz⁶⁷ (3 + uczeń)⁶⁻⁷ przyznało, że w ich domach nie ma żadnych zasad korzystania z telefonów komórkowych. W naszej klasie znajduje się także⁸⁹ (15 + osoba)⁸⁻⁹, które zawsze wrócą po telefon, gdy go zapomną zabrać ze sobą. Na dodatek¹⁰¹¹ (4 + nastolatek r.m.)¹⁰⁻¹¹¹² (ujawnić – cz. przeszły)¹², że przyjmuje do grona znajomych na Facebooku osoby nieznane. Z kolei¹³¹⁴ (7 + dziewczyna)¹³⁻¹⁴¹⁵ (napisać)¹⁵ w ankiecie, że przynajmniej raz dziennie zamieszcza w Internecie swoje zdjęcie. Okazało się również, że¹⁶¹⁷ (6 + osoba) z naszej klasy¹⁸ (otrzymywać – cz. przeszły)¹⁸ obraźliwe wiadomości przez telefon. Poza tym¹⁹²⁰ (7 + uczeń r.m.) uważa, że na sms-a należy odpowiedzieć natychmiast, nawet na lekcji. Wyniki tej ankiety chyba nie spodobają się naszym nauczycielom i rodzicom.

4. Wyrazy określające ilość

Wyrazy określające ilość mogą być odmienne, np.:

wielu / wiele, ilu / ile, paru / parę, kilku / kilka, kilkunastu / kilkanaście, kilkuset / kilkaset,

lub nieodmienne, np.:

dużo, mało, trochę, sporo, mnóstwo.

Wyrazy te zawsze łączą się z rzeczownikiem w dopełniaczu, np.:

Na parkingu stało kilkanaście samochodów.

W sali siedzi kilkunastu studentów.

Tu jest dużo ludzi.

Przeczytał mnóstwo książek.

Zaprosił paru kolegów i parę koleżanek.

V. Wyrazy podane w nawiasach proszę połączyć z podkreślonym wyrażeniem, zgodnie z podanym przykładem.

Przykład:

0. Na talerzu leżą jabłka. (dużo)

Na talerzu leży dużo jabłek.

0. Znam te kobiety. (wielu / wiele)

Znam wiele tych kobiet.

1. W tym budynku są rozbite okna. (kilku / kilka)

.....

2. Czytanie książek zajmuje czas. (mnóstwo)

.....

3. Moje koleżanki lubią dostawać kwiaty. (wielu / wiele)

.....

4. Praca nad tym projektem zajęła godziny. (kilkuset / kilkaset)

.....

5. Na egzamin przyszły studentki. (kilkunastu / kilkanaście)

.....

6. Twoi znajomi mają dziwne pomysły. (sporo)

.....

7. Te osoby były wczoraj nieobecne. (parę / paru)

.....

8. Codziennie sypię ptakom okruszki chleba. (trochę)

.....

9. Wasi przyjaciele kupili w tej okolicy dom. (wielu / wiele)

.....

10. Nasze psy są bardzo groźne. (kilkunastu / kilkanaście)

.....

VI. Z podanych elementów proszę ułożyć zdania w czasie przeszłym. Liczebnik proszę zapisać słowami.

Przykład: 2, zeszyty, leżeć, na, półka. *Dwa zeszyty leżały na półce.*

1. na, urodziny, zaprosić (ja), tylko, kilka, dobry, kolega

.....

2. 3, marynarz, wrócić, do, dom

.....

3. w, kino, kilkaset, osoba, oglądać, film

.....

4. 17, kobieta, z, moja, praca, dostać, dzisiaj, kwiaty

.....

5. wielu,-e, nastolatka, zamieszczać, zdjęcia, w, Internet

.....

6. bardzo, dużo, dzieci, cierpieć, na, depresja

.....

7. 4, górnik, odchodzić, z, praca

.....

8. ile, znajomy, przyjść, do, ty, na, urodziny

.....

9. 276, dziewczęta, przyjechać, na, ta, konferencja

.....

10. na, spacer, w, las, zobaczyć, (ja), parę, -u, zwierzęta

.....

Hikikomori – japoński wirus samotności i wyobcowania

I. Czytając tekst, podkreśl słowa zgodne z kontekstem.

Nastolatki lubią (*wymykać się, zamykać się, przemykać się*)⁰ w swoim pokoju i mieć tajemnice. Rodzice zazwyczaj starają się uszanować rodzającą się potrzebę (wolności, własności, prywatności)¹ swej pociechy. Problem pojawia się w momencie, gdy dziecko – często dorastające – przestaje wychodzić z pokoju w ogóle. Zjawisko to (nazywa się, wyraża się, mówi się)² hikikomori.

Zaburzenie zostało odkryte w Japonii, ale obecnie stwierdzone jest także w Polsce. Termin "hikikomorii" tłumaczy się jako "oddzielenie". Osoba (chora, odczuwająca, dotknięta)³ tym zaburzeniem izoluje się od społeczeństwa w skrajnym stopniu. Nie chodzi do szkoły, na uczelnię czy do pracy. Nie (prowadzi, utrzymuje, urządza)⁴ relacji towarzyskich. Nie wychodzi na spacer czy na zakupy. Mało tego – nie wychodzi z pokoju nawet do toalety. By załatwić swoje potrzeby fizjologiczne, używa butelek lub innych naczyń. Czasem wymyka się

w nocy, zawsze uważając, by nikogo nie spotkać po drodze. Co zatem robi całe dnie? Często gra w gry komputerowe, czasem nawiązuje relacje wirtualne. Chorobliwie (ucieka, zabrania unika)⁵ bezpośrednich kontaktów z ludźmi, komunikuje się tylko przez telefon i Internet.

Hikikomori dotyka przede wszystkim osoby młode – mężczyzn częściej niż kobiety – pozostające na utrzymaniu rodziców. Co powoduje powstawanie zaburzenia? W Japonii, gdzie zdiagnozowano i opisano hikikomori, panuje bardzo silna (presja, nacisk, konieczność)⁶ sukcesu. Trzeba go odnosić już od najmłodszych lat i jak najwcześniej stanąć do wyścigu (myszy, szczurów, kotów)⁷, czyli bardzo dużo się uczyć, rozwijać, rywalizować w szkole, a wszystko to kosztem zabawy, odpoczynku, korzystania z życia. Dzięki temu po studiach istnieje szansa na dobrą pracę. Jednak potem zostaje już tylko mozolne pięcie się po szczeblach (sukcesu, pracy, kariery)⁸ i bezwzględne podporządkowanie się szefowi aż do śmierci, bo etos pracy w Japonii jest bardzo wysoki. Taka perspektywa rzeczywiście może niektórych przerażać.

Postawa młodych osób dotkniętych hikikomori bywa więc postrzegana jako rodzaj buntu związanego z konfliktem pokoleń. Młodzi ludzie (próbują się, zajmują się, boją się)⁹ w ten sposób przeciwstawić obowiązującemu modelowi życia. Starsi zaś uważają hikikomori za modę.

Jednak podstawowe znaczenie tego słowa to określenie zaburzenia, które powoduje bolesne, często długotrwałe wykluczenie z życia młodych ludzi. Według szacunków może dotyczyć ono ponad miliona osób żyjących w Kraju Kwitnącej Wiśni. Saito, japoński psycholog i twórca pojęcia hikikomori, uważa, że na to schorzenie może (cierpieć, męczyć się, boleć)¹⁰ nawet jedna na dziesięć osób w młodym wieku, a około pięćset tysięcy Japończyków wycofuje się z funkcjonowania w społeczeństwie na 20–30 lat.

Psychoterapia hikikomori polega na dotarciu do osoby komunikującej się ludźmi tylko przez Internet poprzez celowe podstawienie jej przyjaciela w sieci. Po nawiązaniu kontaktu i (wybudowaniu, zabudowaniu, zbudowaniu)¹¹ wirtualnej relacji przyjaciel nakłania do spotkania w realu, a następnie do podjęcia terapii. Leczenie odbywa się w (wyjątkowych, niezwykłych, specjalnych)¹² ośrodkach i trwa około roku. Skuteczność terapii jest oceniana na 30-70 procent.

Na podstawie: <http://www.uzaleznieniabehawioralne.pl/>

➡ Charakterystyka porównawcza

Charakterystyka porównawcza to rodzaj wypowiedzi, w której opisujemy co najmniej dwie osoby i wskazujemy podobieństwa oraz różnice między nimi. Tak jak w zwykłej charakterystyce należy opisać:

- przedstawienie postaci (jak się nazywa, kim jest, co robi, skąd pochodzi itp.),
- wygląd zewnętrzny (wzrost, kolor włosów, sylwetka itp.),
- cechy charakteru,
- stosunek do otoczenia,
- ocenę postaci.

Charakterystykę porównawczą można napisać na dwa sposoby.

SPOSÓB I – opisujemy każdą osobę osobno, a potem wskazujemy łączące je podobieństwa i dzielące różnice.

Przykład:

Karol jest uczniem klasy 3 liceum i mieszka w Lublinie. Jest wysokim blondynem o niebieskich oczach i wysportowanej sylwetce. Jest miły i uczynny, zawsze można na niego liczyć. Lubi swoją szkołę i nigdy nie narzeka na nauczycieli. To po prostu dobry chłopak.

Adam również jest uczniem 3 klasy liceum i mieszka w Lublinie. To niezbyt wysoki brunet o brązowych oczach. Często ma zły humor i zwykle lekceważy pozostałych kolegów z klasy. Uczy się dobrze, ale chętnie krytykuje nauczycieli. Trudno go polubić.

Karola i Adama łączy miejsce zamieszkania i szkoła do której uczęszczają. Jednak z wyglądu są zupełnie różni. Również charakter mają inny. Dzieli ich także stosunek do innych osób – Karol jest zwykle miły, a Adam nie. A mimo to są przyjaciółmi.

SPOSÓB II – opisujemy wszystkie postaci od razu, wykazując podobieństwa i różnice między nimi.

Przykład:

Karol i Adam to uczniowie 3 klasy liceum w Lublinie. Obaj są też mieszkańcami tego miasta. Wyglądają jednak zupełnie inaczej – Karol jest wysoki, a Adam niski, Karol jest blondynem, a Adam brunetem, Karol ma niebieskie oczy, a Adam brązowe. Również charakter mają inny. Karol jest miły i uczynny. Zawsze można na niego liczyć. Adam odwrotnie – zwykle ma zły humor i nikomu nie pomaga, więc niewiele osób w klasie go lubi. Obaj mają też inny stosunek do nauczycieli – Karol ich szanuje i docenia, a Adam krytykuje. Mimo tych wszystkich różnic Karol i Adam są przyjaciółmi.

I. Słownictwo przydatne w pisaniu charakterystyki porównawczej.

wyrażające podobieństwo	wyrażające różnice
podobnie jak	inny (niż)
tak samo jak	różny (od)
również	odmienny (od)
także	różni ich/je
łączy ich/je	dzieli ich/je
... mają ze sobą wspólnego	odwrotnie niż
taki sam, jak	w przeciwieństwie do
zarówno..., jak i....	inaczej niż
	ale
	jednak
	mimo to

II. Przeczytaj komiks oparty na tekście bajki Ignacego Krasickiego *Malarze*, a następnie uzupełnij zdania, wybierając odpowiednie zwroty z tabelki ze słownictwem.

Ignacy Krasicki (1735-1801) – polski poeta okresu oświecenia, zwany „księciem poetów polskich”. Był dostojnikiem kościelnym (biskup warmiński, arcybiskup gnieźnieński) i bliskim współpracownikiem króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Pisał bajki, satyry i poematy heroikomiczne. Był autorem pierwszej polskiej powieści nowożytnej („Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki”) i współtwórcą jednego z pierwszych polskich czasopism – „Monitor”.

Malarze

Dwaj portretów malarze słynęli przed laty:

Piotr dobry, a ubogi

Jan zły, a bogaty.

Piotr malował wybornie, a głód go uciskał,

Jan mało i źle robi, ale jednak zyskał.

Dlaczegoż los tak różny mieli ci malarze?

Piotr malował podobne,

Jan piękniejsze twarze.

- Piotr, Jan są bohaterami bajki napisanej przez I. Krasickiego.
- Bohaterów bajki to, że są malarzami.
- Piotr, Jan, malował portrety.
- Poza tym wszystko ich
- Jan był Piotr.
- Jana Piotr był dobrym malarzem.
- Piotr i Jan malowali w sposób.
- Jan, Piotr, malował wiernie wygląd portretowanej osoby.
- Piotr zarabiał więcej, ponieważ upiększał wygląd portretowanych osób.
- Dlatego życie obu malarzy było tak

III. Napisz charakterystykę porównawczą na temat: „Ja i moi rówieśnicy, a nasi rodzice”.

Projekt

Podzielcie się na 3-4 osobowe grupy i nakręćcie wspólnie krótki film (telefonem komórkowym) na jeden z wybranych tematów. Po zaprezentowaniu filmów przeprowadźcie dyskusję na ich temat i wybierzcie najlepszy z nich.

1. Młodzi ludzie, których dorośli powinni doceniać.
2. Kto jest autorytetem dla dzisiejszej młodzieży?
3. Jak spędzają czas współczesne nastolatki?